

Asia: VN/26950/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen kansalliseksi toimeenpanolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman pilari 2:n alla on kuvattu investointiohjelma (investointi 2) viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämiseksi. Investoinnin tavoitteena on nopeiden laajakaistaverkkojen rakentamisen edistäminen alueilla, joille tällaisia verkkoja ei markkinaehtoisesti synny. Investointiin kohdennetaan elpymis- ja palautumisrahoitusta yhteensä 50 miljoonaa euroa.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman pilarin 3 mukaisesti suunnitelman mukaista rahoitusta voidaan käyttää myös raskaan liikenteen ekosysteemin luomiseen myönnettäviin tukiin ja ajoneuvojen hankinta- ja konversiotukiin. Elpymisrahoitusta voidaan käyttää 2,5 miljoonaa euroa hankintatukea koskevan lain (1289/2021) mukaisiin hankintoihin tai konversioihin. Elpymisrahaa käytetään pääosin yksityisille myönnettävien sähkökäyttöisten henkilöautojen hankinnan tukemiseen. Traficom myöntää ja maksaa laajakaistaverkkojen rakentamisen valtionavustukset, sähköisen liikenteen ekosysteemin avustukset ja hankinta- ja konversiotuet elpymis- ja palautumistukivälineen osalta sekä valvoo niiden käyttöä.

Lausunnolla oleva luonnos elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanolaiksi liittyy siten Traficomien tehtäviin yllä mainittujen valtioneuvoston viranomaisen tehtävien osalta.

Traficomien tukiprosesseja on jatkuvasti pyritty kehittämään sujuvammaksi ja keventämään hankkeiden toteuttajien hallinnollista taakkaa mahdollisimman paljon. Traficom pitää tärkeänä, että

lausunnolla olevasta toimeenpanolaista aiheutuu mahdollisimman vähän uutta hallinnollista taakkaa. Uudet, yksityiskohtaiset vaatimukset voisivat vähentää teleyritysten halua lähteä toteuttamaan laajakaistahankkeita ja hidastaa hankkeiden käynnistämistä.

Lausunnolla olevan toimeenpanolakiluonnoksen mukaan Valtiokonttori voi tarkemmin ohjeistaa tukiviranomaisia tukien käyttöä koskevien tietojen raportointiin liittyen. Laajakaistahankkeiden osalta maakuntien liitot määrittelevät tukihankealueet, toteuttavat tuen hakumenettelyn ja valitsevat tuen saajan. Traficom vastaa tuen myöntämisestä kilpailutuksessa valitulle hankkeen toteuttajalle.

Laajakaistahankkeiden tukiprosessi on siis monivaiheinen ja pitkäkestoinen, ja koskettaa montaa eri toimijaa. Koska tukien myöntämiseen on aikaa vain vuoden 2023 loppuun asti, tulisi mahdolliset tukien myöntämiseen, maksatukseen tai valvontaan liittyvät uudet tietojen raportointivelvollisuudet täsmentää mahdollisimman pikaisesti, jotta Traficom voi varautua niihin ja ohjeistaa tuen hakijoita tiedoista, joita näiden on hankkeistaan tallennettava ja raportoitava.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaista rahoitusta voidaan käyttää myös sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen, jota koskeva ehdotus valtioneuvoston asetukseksi on parhaillaan käsittelyssä. Avustusta koskeva haku on suunniteltu käynnistettävän vuoden 2022 toisen neljänneksen aikana. Avustuksen nopean käynnistämisen kannalta on tärkeää, että mahdolliset tukien myöntämiseen, maksatukseen tai valvontaan liittyvät tiedon toimittamisvelvollisuudet saadaan täsmennettyä pikaisesti.

Lain soveltamisalan osalta esitykseen toivottaisiin tarkennettavan, että lakia sovelletaan vain yksittäisiin sellaisiin tukiin ja avustuksiin, joita rahoitetaan elpymisrahoituksen kautta. Tällä selkeytettäisiin, että jos samaa tukimuotoa koskevan lain perusteella voidaan myöntää tukea joko kansallisesta rahoituksesta tai elpymis- ja palautumisrahoituksesta, jälkimmäistä koskeva lainsäädäntö ei koske tukimuotoa kokonaisuudessaan vaan ainoastaan niitä tukia, jotka rahoitetaan elpymis- ja palautumisrahoituksella.

Virta Päivi-Maria
Liikenne- ja viestintävirasto